

se naloži srenjska priklada. Če pa okrajnega zastopa vkupej spraviti ni, ostanejo tudi srenje na cedilu in srenjska uprava je ustavljena. Pri takem stanju se pač liberalna gospoda čuditi ne sme, ako nemamo do nje in njenih čudnih naprav nobenega sočutja več!

Za poduk in kratek čas.

Turki pri Radgoni.

(Dalje.)

Zares žalostno je, če pomislimo, kako strašno da človek človeka na tem svetu preganja! Od kod pa to pride? Neverniki, Turčini, odgovora pravega ne najde. Kakor nagon nemo živino, žene njega, nevernika, divja strast, ktere krotiti ne more! Drugače je to pri kristjanu. On pozna v svojem Zveličarju izgled popolne prizanesljivosti in krotkosti, ima tudi obilno milosti, krotiti svoje strasti, kakor mu to očitna zapoved Božja velevala. Brez premagovanja samega sebe, brez strahovanja svojih strasti ni kreposti, ni krščanskega značaja, naj se človek še tako šopiri in visoko svojo glavo povzdiguje. V kako veseli družini in blagem miru bi lahko živeli med sebo, ako bi vsak želel in pustil vsakemu svoje! Imenuje se zemlja vzlasti dolina solz, — ker je človeku naj hujši sovražnik na njej — človek sam. Prav so sicer storili naši starši, ki so stavili življenje za brambo svojih najdražjih zakladov na svetu: svete vere, poštenosti, čednosti in svobode; a gorjé, — trikrat gorjé pred sodnim stolom večne pravice trinogom in nasilnikom, ki niso prelivali krvi v brambo, marveč v nasitnje brezmerne sebičnosti in hudobije, ki so zatirali narodov srečo po krivici. Umete li sebični nemčurji?

Ustavlja se mi peró obširno popisati miroljubnim Slovincem bitvo pri Apačah. Naj vam torej zadostijo le nekteri izgledi junaštva kristjanov. Po opravi in pogumu odlikoval se je med drugimi koroški vitez Kolnic. Željen slave in časti pritiska viharno naprej in udriha z velikim mečem po turških glavah; kmalu pridere do Ahmetbega samega in pobije na njegovi strani dva imenitna načelnika. Ahmetbeg, silno razkačen, se ga zdaj loti sam; zgrabita se v silnem dvoboju. Vsi okrog ostrmé, kajti obadva sta krepkih telesnih moči, obadva orožja vajena. Silno močjo pada mah na mah; toda dobro se drug drugemu ogiba, drug drugega udarce dobro odbija. Ahmetbeg, čedalje v večji stiski, že kliče svoje na pomoč, kar mu mahne Kolnic po plečih s tako močjo, da se kar vlije rudeča krv. Zdaj plane trópa Turčinov na hrabrega viteza. Dasi jih razganja in seka, bi ga bili pokončali, ko bi ne bili v pomoč prihiteli tovariši vitezi in mu rešili življenje.

Že ste se klali vojski dve uri, a nobena se

še ni umaknila za korak. Zdaj nastavi Ahmetbeg pet tisoč vojakov, ktere je zadej v podporo imel ter udari z njimi naglo na sredino kristjanov. Nadejal se je, da, ako pobije sredino in z njo vojskovodjo, zamore potem lahko razpoditi desno in levo krilo. Turek je dobro računil; kajti ni bilo Štajercem mogoče silovitemu navalu se upirati. Na stotine jih pade pod sabljo nevernikov, drugi se morajo umakniti. Že preti strašna nevarnost kristjanom. V tem hipu povzdigne Arnešt junaški glas, in nabere krog sebe kolikor še ima najboljših vojakov, in posebno težko oborožanih vitezov. Kakor srditi oroslani se zaženejo na Turka. Da jim zmedejo goste vrste, spodbodejo konjiki konje in se zaženejo v sredo med nje. Prvi med junaki bojuje se vojvoda; treskam enako letijo na desno in levo turške čepinje. Vojvoda pade raz hudo ranjenega konja; otmejo ga smrti trije vitezi, žrtujoči svoje življenje za njegovo.

V tem se je bilo Slovincem posrečilo na desnem krilu sovražnike v beg pognati. Viditi stisko vojske v sredini, napadejo hitro Ahmetbega od strani; kmalu potem prihiti v pomoč tudi Frangipan z urnimi Hrvati. Ni trajalo dolgo, in turška vojska bila je podobna zmedeni čedi. Obupno kriči Ahmetbeg in skuša red ohraniti; toda prepozno je že, nikdo ga ne sluša več. Eni se še stavijo v bran, drugi se umikajo in spuščajo v beg. Zdaj je Ahmetu jasna jegova osoda; besnost nosi v srcu, kletve in psovke na jeziku. Spodbode konja in hoče jo po zavčje pobrisati; toda kakor jastreb mu je Frangipan naglo za petami. In glejte! prej tako ošabni in hudobni sovražnik povzdigne zdaj roke in prosi pomilosčenja! A srditi Frangipan zagromi: „Milost poštemu vojaku; a nobene milosti pa ne lupežu in krvoločniku!“ To reki mu zabôde meč v prsi, da izdihne pri priči črno dušo!

(Konec prih.)

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Drž. zbor je po praznikih delo sopet povzel in bode 24. t. m. slovesno po cesarju samem sklenjen. V zbornici poslancev je prvosednik naznanil, da so poljski poslanci, ki so bili izstopili ter se niso povrnoli v drž. zbor, svoje mandate zgubili. Slovenec Črne iz Gorice je pa tej osodi utekel, ker je po praznikih sopet v drž. zbor prišel. — To vse je brez pomembe, ker bodo m. julija, ali kakor „N. fr. Pr.“ sopet trdi, m. okt. razpisane direktne volitve, za ktere so se začeli federalisti krepko pripravljati. V Ljubljani so se šesli 20. t. m. v posvet slov. rodoljubi iz vseh slov. dežel, in „Narod“ poroča, da so se „enoglasno storili taki sklepi, po kterih se je gotovo nadjati, da se v tem imenitnem času ohrani toliko potrebna sloga med vsemi slov. političnimi strankami.“ — Pozvedli smo, da se

bo stvar prav tako uravnala, kakor razlaga prvi članek denešnjega lista, kar je prav veselo znamenje, da utegnemo priti do složnega, vzajemnega delovanja pri volitvah. — Tudi na Gališkem, Češkem in Moravskem se kaže veselo gibanje naše stranke. Poljaci so sklenoli, da se ne sestavi posebni osredni odbor za volitve, v katerem bi lahko veter nasti dr. Ziemalkovski s svojimi privrženci zmešnjave delal in ljudi begal, marveč da vzame že obstoječi klub poljskih poslancev stvar v roke. 7. maja se snidejo vsi v posvet.

Rusini so poslali zahvalno pismo cesarju, da so dir. volitve potrjene. Krivičnost Poljakov proti rusinskim deželanom je kriva, da iščejo reve — v drž. zboru pomoči; le pravičnost federalistov jih bo sopet pridobila.

Cesar Ferdinand so 20. t. m. v Pragi slovesno obhajali svojo 80letnico. Na Dunaju se je isti den sijajnimi svečanostmi vršila poroka nadvojvodne Gizele s bavarskim princem Ljudevitom. Brž popoldne sta se, spremljevana od cesarja in cesarice do kolodvora, odpeljala na Bavarsko. Ob tej priliki se je razne zasluge razdelilo mnogo cesarskih redov: Trem ministrom, Schmerlingu, solnograškemu nadškofu in krškemu škofu itd. Tudi na Slovence niso pozabili. — Mestni župan ljubljanski Dežman, grajski posestnik in dež. poslanec Langer s Podgore na Kranjskem (ustavaka), kakor tudi konjiški župan Jož. Pann dobili so raznih krišcev. — Štajarski deželni predsednik postal je ces. tajni svetovalec.

Gosposka zbornica je sprejela nekaj postav, ki so že dolgo rešenja čakale, med temi tudi ono, da sme vlada začasno porotne sodbe ustaviti. Pobijal je postavo edini poljski knjez Čartoriski kazajé, da postava samovolju služi ter se je izlegla s političnih razlogov. Min. dr. Glaser mu je odgovarjal in to prav čudno. Po njegovih mislih mora imeti vlada pomoček, da ne bodo porotniki mogli nekrivih spoznavati (političnih) zatožencev, ktere vlada obsojene imeti želi. Treba toraj postavte, ki daje pravico ustaviti porotne sodbe, če bi n. pr. na Češkem ne bilo upati, da bodo porotniki v vladinem smislu sodili! — Na to je rekla večina gosposke zbornice: amen, tako bodi! — Sprejeta je tudi postava gledé železnice dunajsko-radgonske, kakor tudi poteze Knitteljfeld-Konjice-Rogatec do štajerske meje.

Ogerska delegacija je pritrčila predlogu fin. odbora ter izredne stroške vojnega ministerstva znižala za blizo 3 milijone, in vojni minister se je — udal. — Stroške za ministerstvo vnenjih zadev so Magjari svojemu rojaku Andrassy-u brez ugovora dovolili; povišanje plače skupnim uradnikom (36.812 gld.) so odbili, privolili pa draginsko doklado (57.243 gld.) — Dr. Ziemalkovski je za poljskega ministra brez področja imenovan, menda v ta namen, da bi federalizem na Poljskem oviral? Ne bo nič iz tega!

Iz Gorice donaša „Glas“ veselo novico,

da je konservativna stranka pri volitvi v srenjski zastop goriški sijajno zmagala, ter so v 3. volilni skupini voljeni bili dr. K. Doliak, odvetnik in posestnik, dr. Valussi, prof. bogoslovja, in Decolle, kupec.

Vnenje države. Bismark pošlje svojega najzvestejšega prijatelja Keudelná, ki je komaj pol leta zastopnik Nemčije pri Turkih, v Rim za poslanca k ital. vladi, kar pomenja, da boče svojo, kat. cerkvi sovražno politiko nadaljevati. Kakor poroča „Vtd.“, dobil je Poznanski nadškof, grof Ledohovski, od sv. Očeta pohvalno pismo, da je tako pogumno branil šolam verski značaj in poduk mladeži v narodnem (poljskem) jeziku. Pohvalno pismo iz tega mesta in za take zasluge je pač najlepši „orden“. —

Iz Rima prihajajo vesele novice, da so sv. Oče že precej okrevali ter ni celó nobene nevarnosti. Prehladili so se in nekaj časa bolehal, kar je liberalnim novinam priliko dalo, nekoliko dni prav neumno klobasati.

Razne stvari.

(Dunajka velika razstava) začne se 1. maja ob poldne z veliko svečanostjo. Povabljenih je odličnih gostov kakih 9000. Vstopnina znaša za ta in oni den, ko se bodo premije delile, 25 gld.; 2. in 3. maja 5 gld., 4. maja 2 gld.; ves drugi čas ob dalavnikih 1 gld., ob nedeljah in praznikih 50 kr. Eden milijon vstopnic po 20 kr. namenjenih je onim, ki so k razstavi nalašč poslani in priporočeni. Vojakom se bodo vstopnice po nižji ceni dajale.

(Odbor „kat. tisk. društva“) v Mariboru je v seji 22. t. m. sklenil, da bode tvorek 13. maja občni zbor in scer ob 10. uri predpoldne v dvorani Wiesthalerjevi v graškem predmestju. Program razglasimo prihodnjič.

(Mariborski zidarji) hoteli so na večer 22. t. m. napasti italijanske zidarje, ker so ovi pripravljani delati do 7. ure na večer, kar se posebe plača, naši bi pa radi že ob 6tih v delu prenehali. Razkačenost je bila tolika, da so morali vojaki priti miru delat; par najhujših hujskalcev so zaprli.

(Katol. pol. društvo v Konjicah) ima 4. majnika, t. j. tretjo nedeljo po vel. noči, po večernicah na g. pevomestnikovem domu društveni zbor. Razpisane so zdaj občinske in okrajne volitve, za državni zbor volitve pa tudi niso več dalječ. Naj tedaj obilno udov pride k zboru. Kdor še ni ud, in bi se vendar rad zbora udeležil, naj se pri odboru poprej oglasi, da se med društvenike o pravem času sprejme. Društveni zapisovalec.

(Duhovske spremembe v lavant. škofiji.) Za mestnega župnika in opata v Celju imenovan je g. A. Vrečko vojaški kaplan 1. reda v Gradcu. — Za župnika v Poličanah je imenovan g. Ben. Juri, kaplan v Ponikvi. Umrl je g. A. Krulec, kaplan v Kostrivnici. R. J. P.